

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență – an univ. 2024-2025
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. Dr. Moșneagu Mina						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf.dr. Mosneagu Mina						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	VI	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	77
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Biologie pentru conservare și restaurare. Chimie pentru conservare-restaurare. Teoria generală a restaurării. Studiul materialelor pentru restaurare. Tehnici artistice. Metodologia restaurării icoanelor și lemnului policrom. Metodologia restaurării cărților și documentelor.
4.2 de competențe	Notiuni de bază privind modul de realizare al bunurilor culturale, noțiuni de bază de conservare și restaurare a bunurilor culturale.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată corespunzător (tablă, calculator, videoprojector). Platformă Webex Cisco pentru activitatea online
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de laborator dotată corespunzător (microscop, lupa binoculară și camera foto-video conectată la calculator, aparat foto). Platformă Webex Cisco pentru activitatea online

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1. Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclezială și conservării - restaurării acesteia</p> <p>CP2. Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale)</p> <p>CP3. Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă</p> <p>CT2. Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă</p> <p>CT3. Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Studentul să cunoască cauzele și mecanismele bolilor întâlnite la operele de artă, precum și modalitățile de prevenire, de control ale deteriorării și degradării bunurilor de patrimoniu cultural.
7.2 Obiectivele specifice	Studentul să fie capabil: <ul style="list-style-type: none"> - Să identifice prezența fenomenelor de degradare și deteriorare ale operelor de artă - Să explice care sunt cauzele și mecanismele de boală - Să cunoască și să implementeze pachete de măsuri pentru eliminarea, anihilarea factorilor cauzatori de boală în vederea conservării bunurilor de patrimoniu cultural.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Starea de boală și opera de artă. Definiții. Complexul etiopatogenic. Fenomene de alterare, denaturare, deteriorare, degradare.	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea interactivă, exemplificarea.	2h; <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă</i> - suport de curs (trimis prin email), p. 5-14
2. Spațiul operei de artă. Caracterizarea mediului abiotic al operei de artă. Temperatura, umiditatea, radiațiile electromagnetice, compoziția aerului - factori de deteriorare; Sinergia factorilor abiotici în degradarea operei de artă. Sisteme de monitorizare a factorilor abiotici din spațiul de conservare a operei de artă.	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea, exemplificarea.	6h; <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă</i> - suport de curs (trimis prin email), p. 15-58

3. Factorii biologici implicați în biodeteriorarea operei de artă. Acțiunea organismelor asupra hârtiei, pielii, pergamentului, cernelurilor, adezivilor, lianților, pigmentilor, lacurilor, textilelor, lemnului, pietrei, sticlei, metalelor. Invazia substratului. Biofilmul.	Prelegerea participativă, problematizarea, expunerea interactivă, exemplificarea.	4h; <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă - suport de curs (trimis prin email), p. 59-101</i>
4. Patogenia operelor de artă – cauze, semne de boală, mecanisme de boală. Patogenia operelor pe suport organic (cărți, lemn, textile, picile, adezivi, lianți, peliculogene)	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă, exemplificarea.	4h; <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă - suport de curs (trimis prin email), p. 102-118</i>
5. Bolile suporturilor anorganice (piatră, metale, sticlă). Patologia straturilor picturale (murale, picturi mobile).	Prelegerea participativă, expunerea interactivă, exemplificarea.	4h; <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă - suport de curs (trimis prin email), p. 119-135</i>
6. Conservarea activă a bunurilor de patrimoniu. Metode de prevenire a degradării operei de artă. Metode de control al factorilor abiotici de microclimat. Metode de control al factorilor biologici de deteriorare. Intervenții de conservare activă.	Prelegerea participativă, dezbateră	4h; <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă - suport de curs (trimis prin email), p. 136-174</i>
Bibliografie		
[1]. Moșneagu Mina, <i>Etiopatogenia operei de artă. Conservare activă - suport de curs</i> , Ed. Performantica, Iasi, 2023 (Biblioteca Arta Sacra)		
[2]. Mustață M., Mustață, G., Ungurean B., Moșneagu M. A., Axinte L., Gămălie G. <i>Etiopatologia operei de artă</i> , Editura AOSR, 978-606-8371-86-3, București, 2013. (BCU Iasi, cota III-12.574)		
[3]. Moldoveanu, A., <i>Conservarea preventivă a bunurilor culturale</i> , ediția a 4-a, Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2010 (BCU Iasi, cota III-48.453)		

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Măsuri de protecția muncii. Evidențierea stării de boală la operele de artă. Identificarea degradărilor pe diferite tipuri obiecte.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbateră.	2 h; [1], p. 54-60
2. Evaluarea parametrilor fizico-chimici ce caracterizează spațiul operei de artă: temperatura, umiditatea relativă a aerului, intensitatea luminoasă. Studiu de caz. Metode de monitorizare a microclimatului.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbateră.	2 h; [1], p. 99-106; 130-131; 214-218
3. Evidențierea maladiilor cauzate de factorii abiotici asupra operelor de artă. Studii de caz pe suporturi organice și anorganice.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbateră.	4 h; [3], p. 43-46; p. 64-74; p. 88-89
4. Evidențierea bolilor cauzate de factorii biologici pe suporturi organice și anorganice. Studii de caz.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbateră.	2 h; [3], p. 181-230; p. 235-258
5. Determinarea microflorei aerului din mediul de conservare a operei de artă. Studiu de caz (depozit/expunere muzeu sau biserică).	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbateră.	2 h; [1], p. 67-69

6. Descrierea tipologică a formelor de degradare a operelor de artă. Identificarea degradărilor pe materialele celulozice din structura bunurilor de patrimoniu ; observații microscopice. Deteriorările cărților (legătura de carte, blocul de carte). Deteriorările pieilor și pergamentului. Deteriorările textilelor de origine vegetală și animală. Deteriorările picturilor pe suport de lemn, pânză. Deteriorările pelicologenelor. Deteriorările pietrei, metalelor, sticlei. Studii de caz.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile.	8 h; [3] p. 40-89; [4] p. 62-104
7. Organizarea depozitului, a sălii de expunere pentru conservarea bunurilor de patrimoniu. Organizarea șantierului (mobil) de conservare activă.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile	2h; 1] p. 268-269, p. 238-246
8. Metode de monitorizare și control ale factorilor biotici și abiotici din spațiul de conservare.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile	2h; [2], p. 250-256
Bibliografie		
[1]. Moldoveanu, A., <i>Conservarea preventivă a bunurilor culturale</i> , ediția a 4-a, Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2010 (BCU Iasi, cota III-48.453)		
[2]. Mustață M., Mustață, G., Ungurean B., Moșneagu M. A., Axinte L., Gămălie G. <i>Etiopatologia operei de artă</i> , Editura AOSR, 978-606-8371-86-3, București, 2013. (BCU Iasi, cota III-12.574)		
[3]. Olteanu I. <i>Piatra în patrimoniul românesc: degradări specifice și tratamente adecvate</i> . Edit. ACS. București. 2015 (Bibl. Stăniloae cota 7.025/O50)		
[4]. Melniciuc N., Ardelean E., <i>Aspecte ale degradării materialelor celulozice</i> , Iași: Performantica, 2010 (Bibl. Stăniloae, cota II-26054 TP)		

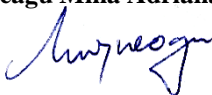
9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

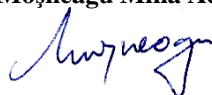
Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei au avut loc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor obiectelor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare			
Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- corectitudinea și profunzimea cunoștințelor; - coerența logică. gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă (finală în sesiunea de examene)	80%
	conștiințiozitatea, implicarea, interesul pentru studiul individual	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate; - capacitatea de aplicare în practică; conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual.	Participarea activă la lucrările de laborator	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și a tehnicilor de conservare a colecțiilor de bunuri de patrimoniu cultural.			

Data completării
30.09.2024

Titular de curs,
Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana

Titular de seminar,
Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana

Data avizării în departament
05.10.2024

Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN
